

Primena metoda dubokog učenja u sintezi sistemi za prepoznavanje lica

- Uvod
- Istorija
- Rani radovi
- Metode dubokog učenja
- Problemi
- Rezultati
- Diskusija

UVOD

Glavni problem koji razmatram u ovom radu jesu komponente koje cine jedan sistem za prepoznavanje lica. Jos od ranih dana sa pojavom kamera, rodila se potreba za sistemima koji bi mogli da identifikuju osobe na njima. Tokom vremena su se razne metode smenjivale, od prepoznavanja pokreta, otisaka prstiju, do prepoznavanja lica. U ovom radu ce biti reci upravo o tehnologijama koje se koriste za prepoznavanje lica, konkretno, fokusiracemo se na tehnike dubokog ucenja u sintezi sistema za prepoznavanje lica. Ovakvi sistemi su slozeni i predstavljaju sintezu raznih tehnologija i metoda kako bi uspesno radili. Sam razvoj ovih sistema je zahtevan, i zahteva tim ljudi koji su sposobni za resavanje kako matematickih, tako i racunarskih problema. Ovi problemi proizilaze iz potrebe za visokom tacnoscu sistema, kao i od varijacija usled koriscenja razne opreme i alata. Svakoga dana se sve vise softvera zasniva upravo na ovoj tehnologiji, a to podrazumeva njenu ispravnost, robusnost i tacnost. Jedna od tehnika koja je omogucila nagli razvoj ove oblasti jesu duboke neuronske mreze. Pored ovoga, ubrzan razvoj tehnologija i racunarskih komponenti omogucili su znatno brzi razvoj i treniranje ovakvih mreza, o cemu ce biti reci u nastavku ovog rada.

Glavni cilj mog istrazivanja u ovom radu jeste sinteza sistema za prepoznavanje lica koristeci vec postojece metode za detekciju, ekstrakciju vektora obelezja, i njihovo uporedjivanje radi dobijanja zelenih rezultata.

U svom radu koristicu analiticke metode kako bi svaku celinu razlozio na delove i bolje objasnio. Sam sistem za prepoznavanje lica je jedna slozena celina koja ukljucuje delove koji su se godinama razvijali i istrazivali. Ovo znaci da se kombinacijom ovih podsistema mogu dobiti novi sistemi sa specificnom namenom ili performansama. Ovi delovi u prokucionom sistemu ne mogu da rade jedan bez drugog, dok se je prilikom istrazivanja moguće preskociti neke od njih. Uzmimo za primer detekciju lica. Ukoliko je cilj sistema samo prepoznavanje, a za testiranje, razvoj i upotrebu se koriste slike koji sadrze samo detektovana lica, onda se sam korak detekcije moze preskociti. S obzirom na to da ovo cesto nije slucaj, fokusiracemo se na sintezu kompletog sistema.

U cilju uporedjivanja performansi sa javno dostupnim rezultatima koristicemo setove podataka koji su opsteprihvaceni u ovoj oblasti. Ovo nam omogucava realniju sliku o performansama sistema. Dodatno, koristicemo podatke koji nisu cesto korisceni, ali su javno dostupni. Rec je o slikama koje na prvi pogled coveku deluju tesko za prepoznavanje. Kao treci nacin testiranja, bice koriscena kamera i snimak sa iste kako bi videli ponasanje sistema u realnom vremenu. Kod komercijalnih sistema je ovo kljucan korak gde moze doci do velikih gresaka. Uzmimo za primer dve osobe

koje su jedna pored druge, setaju i okreću se. Ukoliko se prepoznavanje ne radi u svakom frame-u, može doći do zamena njihovih identiteta prilikom praćenja ukoliko ovo nije odradeno na pravi način.

1. Pregled sistema

Analiza lica predstavlja jedan od bitnih procesa u našim životima. Ljudi analizom lica prikupljaju bitne podatke o drugim osobama. Ovo uključuje podatke o broju godina, polu, rasnoj pripadnosti. Takođe možemo prepoznati da li je osoba srećna ili tužna, ili pak neku drugu emociju. Pokreti usana su važni u oblasti prepoznavanja govora, kao i sve popularnijoj oblasti kao što je generisanje lažnih snimaka. Metode analize lica nam mogu reći gde je usmeren pogled neke osobe, odnosno šta privlači njenu pažnju, i ovo može biti posebno interesantno u marketingu i šopovima, kazinima. U medicini ove metode mogu biti od koristi za prepoznavanje nekih bolesti, poput autizma koji se odlikuje time što osobe imaju poteškoća da iskazuju svoje emocije. Sve navedene metode koriste kako ljudi, tako i računari.

U ovom radu ćemo se fokusirati na metode koje se koriste u procesu detekcije lica, njegove ekstrakcije, obrade i zatim prepoznavanja.

Na početku ovog rada je prvo bitno da uverimo šta je zapravo prepoznavanje lica. Svaka osoba ima karakteristično lice, i to je ono što nas čini unikatnim. Većina metoda se bazira upravo na ovoj činjenici, i njihov cilj je ekstrakcija ovih obeležja (features) za svaku osobu, a zatim i njihova klasifikacija na osnovu određenih parametara.

Treba razlikovati algoritme za prepoznavanje po više kriterijuma. Osnovna klasifikacija je na algoritme zasnovane na geometri (Geometry based) i algoritme zasnovane na šablonima (template based). Geometrijski zasnovani algoritmi analiziraju određena područja i geometrijske veze na njima. Zbog ovoga su i poznati kao algoritmi zasnovani na obeležjima (feature). Sa druge strane su algoritmi zasnovani na šablonima, i u ovu grupu spadaju: metoda nosećih vektora (SVM), analiza glavnih komponenti (PCA), linearna diskriminantna analiza (LDA), kernel metode i još mnogo drugih.

Dodati još u uvodu...

Dodati osnovne stvari o koriscenim metodama u narednom delu.

Konvolucija/ Graf konvolucija

Rigidne transformacije

Pooling slojevi

Loss funkcije

Augmentacija podataka

MobileNet

RetinaFace

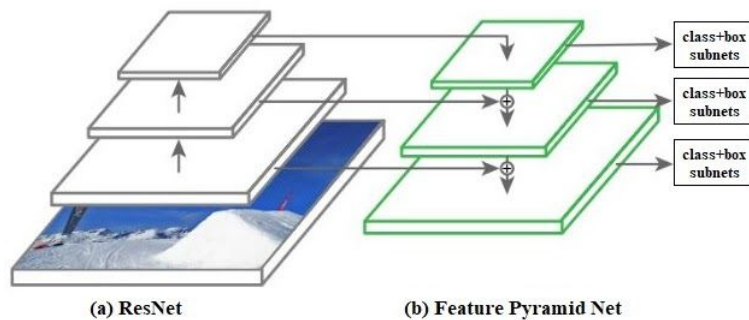
Prvi korak u procesu prepoznavanja lica je njegova detekcija. Osnovna ideja procesa detekcija je pronalazenje svih lica na slici, odnosno njihovih koordinata. Ove koordinate sluze za ekstrakciju lica sa slike, te se u nastavku radi samo sa slikama koje sadrze lice. Takodje se vrlo cesto koordinate cuvaju ukoliko je rec o radu sa video snimcima radi iscrtavanja. Pored ovog, cuvanje originalne slike i koordinata (bounding box-a ili bbox-a) imamo mogucnost ponovne ekstrakcije lica sa raznim scale faktorima. Sto moze biti korisno kao ulaz u neke druge neuronske mreze. Primer ovoga su anti-spoofing mreze koje imaju za cilj predikciju da li osoba na slici ili snimku prava (real) ili lazna (fake).

Postoji zaista veliki broj razvijenih ideja i projekata na temu detekcije, kako objekata, tako i lica. Jedna implementacija se izdvaja od drugih, rec je o RetinaNet mrezi. Ovde je rec o RetinaNet mrezi, dok ce u nastavku biti reco o RetinaFace-u. Razlika je u tome sto je RetinaNet prva imlementacija koja je namenjena generalno detekciji objekata.

Osnovna ideja sa Retina detektorom je bila u uraditi sve predickije u jednoj fazi. U 2019. godini, state-of-the-art (SOTA) detektori su bili bazirani na mehanizmu sa dva faze (takozvani two-stage). Prva faza je podrazumevala generisanje skupa kandidata za lokaciju na kojoj je moguće naci trazeni objekat, dok se u druga faza sastoji iz klasifikacije svakog kandidata u jednu od klasa.

RetinaNet je jednofazni (single stage) detektor koji se sastoji jedne mreze (backbone) i dve mreze sa specifcnom funkcijom. Kao backbone se moze koristiti bilo koja od poznatih arhitektura (VGG, MobileNet, ResNet) i osnovni cilj ove mreze je racunanje konvolucione feature mape. Nakon toga, prva podmreza radi klasifikaciju na osnovu izlaza backbone mreze, dok druga podmreza proracunava bounding box regresiju.

Pored toga sto je ovaj detektor bio single stage, podrzavao je koncept piramida. RetinaNet je zasnovan na konceptu feature piramida (Feature Pyramid Network - FPN). Ovo je omoguceno koriscenjem FPN mreze kao backbone mreze. Osnovni princip rada je da FPN mreza radi augmentaciju standardne konvolucione mreze sa vrha ka dnu sa lateralnim konekcijama (bocne veze). Ovo omogucava mrezi da efikasno konstruise piramidu na sa razlicitim scale faktorima iz jedne slike. Svaki level sa piramide se moze koristiti za detektovanje objekata u razlitoj razmeri.

[<https://arxiv.org/pdf/1708.02002.pdf>]

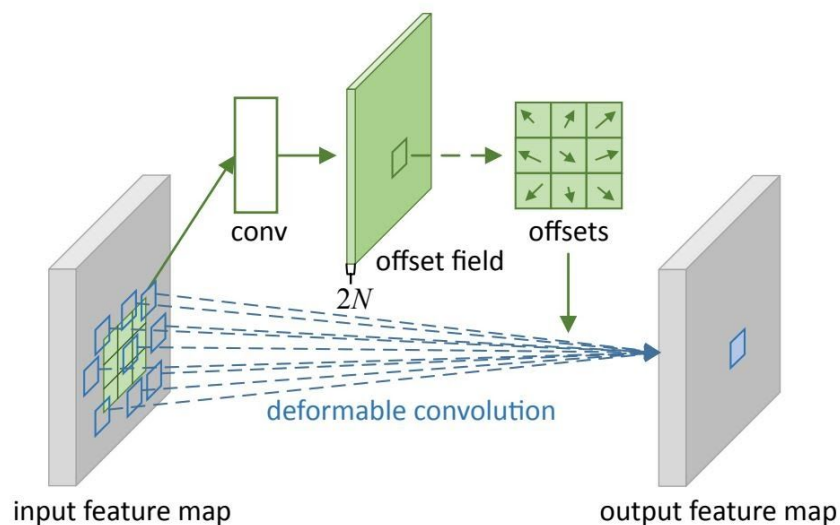
Jedan od velikih problema koji se pojavljivao je bila detekcija lica različitih velicina u nekontrolisanim uslovima (prirodi, guzvama u gradu). Postojeći poznati koncept piramida može rešiti probleme detektovanja sa različitim scale faktora, sledeća mreža koristi iste principe. RetinaFace je mreža nešto novijeg porekla i zasnovana je na istim principima na kojima se zasniva i RetinaNet, ali je namenjena isključivo detekciji lica.

RetinaFace predstavlja single stage detektor lica. Tvorci ovog modela su uneli nove ili unapredili postojeće metode korišćene u ovu svrhu, kao što su multi-task obučavanje za istovremenu predikciju sigurnosti, bounding box-a, 5 ključnih tačaka na licu, i 3D poziciju (u originalnoj implementaciji).

Ono što je novo je 5 ključnih tačaka (keypoint-a) koji će se kasnije koristiti za poravnanje lica.

Kako bi se poboljšala detekcija lica, ili takozvani Hard detekcija, koriscen je koncept modelovanja konteksta. Takozvana Hard lica su teška za detekciju zbog nedostatka vizualne konzistentosti, pozicije ili konteksta [<https://arxiv.org/pdf/1803.07737.pdf>]. Osnovna ideja je da se mreža može naučiti ne samo feature koji su karakteristični za lica, već i kontekstualni deo kao što je vrat ili telo.

Kako bi se povećali efekti modelovanja nelinearnih (ne-rigidnih) transformacija (scaling, shearing) koristi se mreža pod nazivom Deformable Convolution Network (DCN). Geometrijske varijacije predstavljaju jedan od velikih problema u oblasti detekcije i prepoznavanja. Metoda koja se pokazala korisnom u prevazilaženju ovih problema je korišćenje deformabilne (eng. deformable) konvolucije.

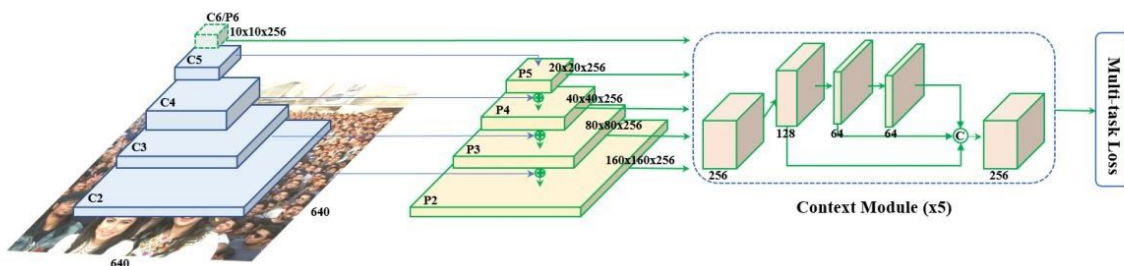
[<https://arxiv.org/pdf/1703.06211.pdf>]

Matematika o deformable conv vs obična conv.
i DCN v2 [<https://arxiv.org/pdf/1811.11168.pdf>]

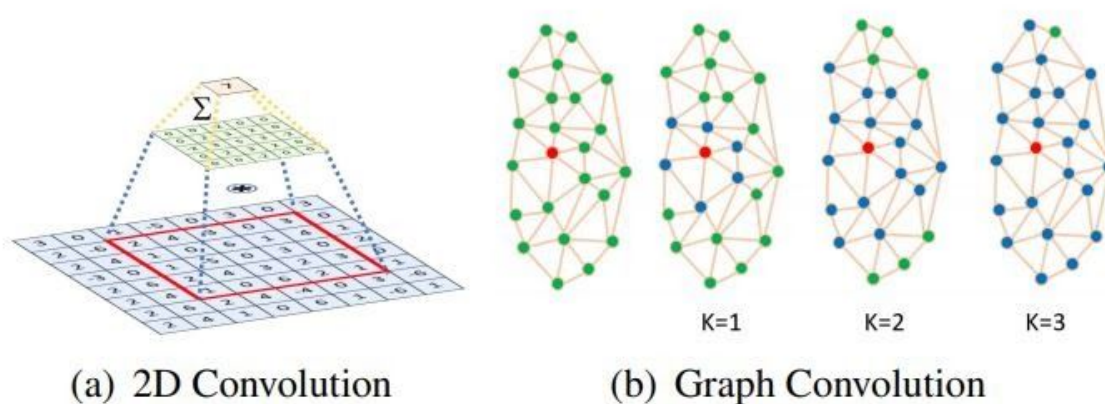
Kao što je već pomenuto, RetinaFace mreža je zasnovana na principu multi-zadacnog obučavanja. Samim tim se nameće korišćenje drugačije funkcije gubitka (loss funkcije). Loss funkcija korišćena u ovom slučaju je multi-zadacni loss [<https://arxiv.org/pdf/1905.00641.pdf>]:

$$L = L_{cls}(p_i, p_i^*) + \lambda_1 p_i^* L_{box}(t_i, t_i^*) + \lambda_2 p_i^* L_{pts}(l_i, l_i^*) + \lambda_3 p_i^* L_{pixel}.$$

Ova funkcija se sastoji iz više delova, gde prvi deo L_{cls} predstavlja softmax loss binarne klasifikacije (ima lica/nema lica), drugi deo je loss regresije bounding box-ova, zatim sledi regresioni loss za predikciju 5 ključnih tacaka i dense regresioni loss.

Kako bi ubrzao proces detekcije koriscen je raskozvani mesh dekodir (mesh konvolucija i up-sampling). Ovo predstavlja vid graf konvolucionog metoda o kome je ranije bilo reci.

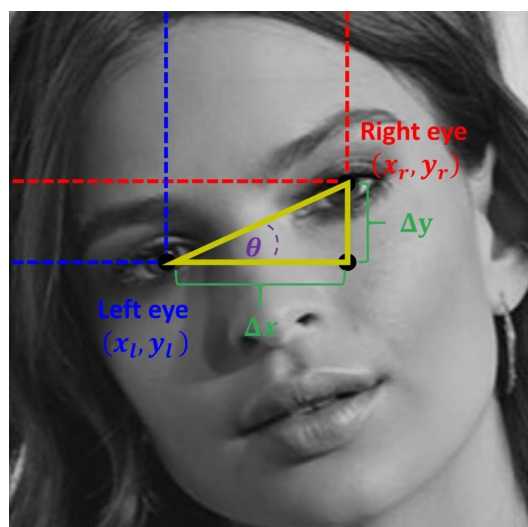

Dodati jos o implementaciji ovde...

Poravnanje lica

Nakon procesa detekcije i ekstrakcije lica i 5 ključnih tacaka, kako bi proces prepoznavanja bio sto uspesniji, potrebno je uraditi poravnanje lica.

Jedan od jednostavnih ali uspesnih metoda za ovo je pronalazenje arcus tangensa izmedju dva oka (odnosno ugla izmedja dva oka). Nakon toga, potrebno je izracunati rotacionu matricu.

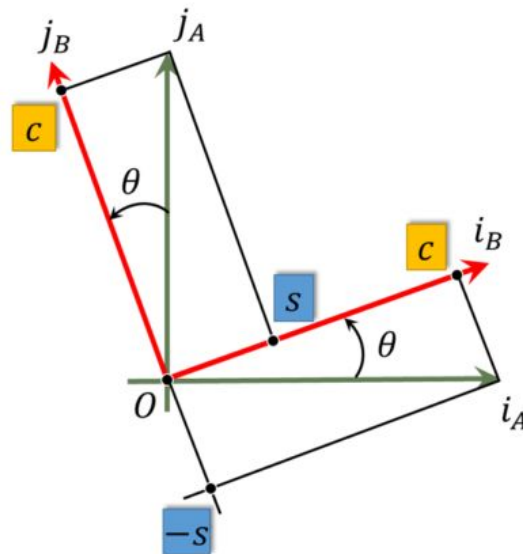
$$\Delta x = x_r - x_l$$

$$\Delta y = y_r - y_l$$

$$\theta = \arctan \frac{\Delta y}{\Delta x}$$

Ovde je bitno napomenuti da arctan funkcija u Numpy paketu vraca ugao u radianima. Za dalju upotrebu je potrebno pretvoriti ga u stepene. Za ovo je samo potrebno pomnoziti sa 10 i podeliti sa PI.

Nakon ovoga, potrebno je izracunati rotacionu matricu.

$$R_X(\phi) = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(\phi) & -\sin(\phi) \\ 0 & \sin(\phi) & \cos(\phi) \end{bmatrix}$$

$$R_Z(\theta) = \begin{bmatrix} \cos(\theta) & -\sin(\theta) & 0 \\ \sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

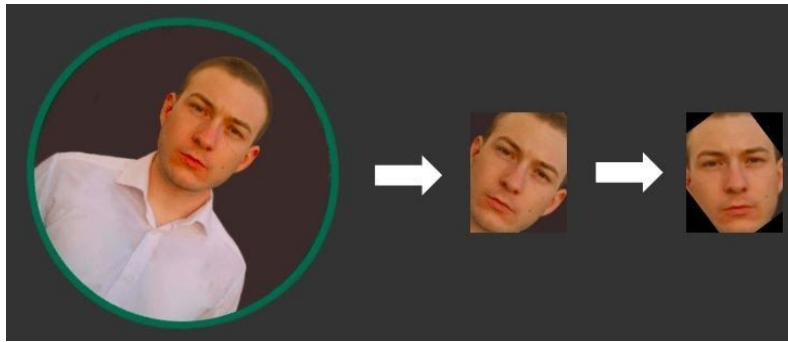
$$R_Y(k) = \begin{bmatrix} \cos(k) & 0 & -\sin(k) \\ 0 & 1 & 0 \\ \sin(k) & 0 & \cos(k) \end{bmatrix}$$

Sledeci korak je upotreba afinih transformacija kako bi postigli zeljeni efekat. Ovakva vrsta transformacija, odnosno preslikavanja preslikva tacke u tacke, prave u prave, ravni u ravni. Kod ovakvih transformacija, par paralelnih pravi ostaje paralelan i nakon preslikavanja, ali uglovi izmedju pravih ili razdaljine izmedju tacaka ne moraju nuzno da ostanu isti.

$${}^B\mathbf{P} = {}^B_A \mathbf{R} \, {}^A\mathbf{P}$$

$$\begin{bmatrix} {}^B\mathbf{P} \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} {}^B_A \mathbf{R} & \mathbf{0} \\ \mathbf{0}^T & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} {}^A\mathbf{P} \\ 1 \end{bmatrix}$$

Ceo proces detekcije i poravnanja lica je prikazan na sledecoj slici.

Ekstrakcija vektora obelezja

Nakon sto imamo sliku poravnanog lica, sledeci korak u procesu prepoznavanja je ekstrakcija vektora obelezja (feature vektora). Tokom godina su se smenjivali razne metode sa istom namenom, ali sa razlicitim metodama ekstrakcije vektora, kao i velicine vektora. Ranije SOTA implementacije poput FaceNet mreze su bile zasnovane na 128 dimenzionalnim vektorima. Novije metode imaju mogucnost ekstrakcije 512-dimenzionalnih obelezja, pa cak i 1024. Kao optimalan broj feature-a se pokazao 512.

Dodati poredjenje.....